

Rapport från expertgrupp och genomförande-kommittén för horisontella frågor den 19 februari 2025

Sammanfattning

- *Krisstöd till Spanien, Kroatien, Cypern, Lettland och Ungern beslutades. Olika sektorer har drabbats av exceptionella väderleksförhållanden.*
- *Ett förordningsutkast angående utslutning av produkter från Ryssland och Belarus från tullkvotssystemet redovisades.*
- *Sedvanliga punkter om import från Ukraina samt ELAN.*

Expertgrupp

1.1 Tullfri import från Ukraina

Sedvanlig genomgång av importen för vissa känsliga produkter (fågelkött, ägg, socker, honung, majs, havre och olika gryn) från Ukraina till EU. Av de känsliga produkterna är det fortfarande bara majs och fågelkött som inte har överskridit fastställda maximinivåer för tillåten import till EU enligt särskilt avtal. När importen överstiger maximinivåerna tas tullfriheten för obegränsad import bort och ersätts med gällande tullkvot till årets slut om inte även den är fullt utnyttjad. Från och med den 1 januari året därefter öppnas tullkvoten igen antingen med gällande tullkvotskvantitet eller med en kvantitet som motsvarar 5/12 av fastställt tröskelvärde.

1.2 ELAN – ändringar i 2016/1237 samt 2020/760 förordning

ELAN är ett gemensamt elektroniskt system för licenser och andra handelsdokument som medlemsländerna ska använda sig av framöver. Kommissionen har föreslagit ändringar i delegerade förordningar 2016/1237 (licenser) och 2020/760 (tullkvoter) så att dessa anpassas till ELAN-systemet. Kommissionens interna konsultationsrunda av ändringsförslagen är genomförd och denna resulterade i att endast redaktionella ändringar genomförts.

1.3 ELAN – Vägledning för import- och exportlicenser

Kommissionen redovisade kortfattat att inga ändringar har skett i vägledningen som medlemsländerna kan använda för att underlätta licenshanteringen i ELAN. Publicering av den färdiga vägledningen kommer att ske i EGT C-serien.

1.4 Marknadstransparens

Kommissionen påminde medlemsländerna att förbättra rapporteringen för de nya kraven enligt den senaste ändringen av förordning 2017/1185. Produktsektorerna som berörs är köttfärs, fågelkött, mejeriprodukter, ris, olivolja samt frukt och grönt.

Kommittémöte

1. Röstning – Krisstöd till olika marknadssektorer i vissa EU-länder beroende på exceptionella väderleksförhållanden

Kommissionens redogjorde ett förordningsförslag om krisstöd för de länder som drabbats värst av olika exceptionella väderleksförhållanden. Översvämningar, torka samt frost och hagel har drabbat jordbrukssektorn i Spanien, Kroatien, Cypern, Lettland och Ungern. Produkterna som främst drabbats är frukt och grönt, vindruvor, spannmål, oljeväxter, sockerbetor, solros och potatis. Väderlekshändelserna inträffade under perioden december 2023 till november 2024.

Totalt finns 98,6 miljoner euro att fördela och stödet ska betalas ut till drabbade producenter senast den 30 september 2025. Medel ur jordbruksreserven tas i anspråk för detta ändamål.

Förordningen innehåller bestämmelser om att stödberättigade länder ska försäkra sig om att utbetalningen av stödet inte leder till överkompensation eller konkurrensnedvridningar. Senast den 31 maj 2025 ska länderna redovisa hur stöden har fastställts. Länderna har möjlighet att införa ett top-up stöd på maximalt 200 % av fastställt EU-stöd som ska betalas ut senast den 31 december 2025.

Liknande förordningar har beslutats både under 2023 och 2024.

Några medlemsstater menade att transparens bör öka när det gäller hur dessa förslag tas fram samt att stöd bör inriktas mer mot marknadsstörningar och utbrott av olika djursjukdomar än väderleksrelaterade störningar. Det lyftes också upp att risk för konkurrensnedvridningar finns när medlemsstaterna själva kan skjuta till nationella stödbelopp. Kommissionen menade att deras arbets sätt i denna fråga bara kan ske på det sätt som sker idag, d.v.s. en färdig förordning presenteras när kommissionen har behandlat och utrett medlemsstaternas begäran om krisstöd. De meddelade dock att nya förfrågningar om krisstöd har inkommit till kommissionen. De ansåg vidare att det inte föreligger någon risk för konkurrensnedvridningar

eftersom det finns regler som ska garantera att ingen överkompensation ges samt att de totala stödbeloppen endast delvis täcker kostnaderna för de skador som har uppstått.

Kommissionen noterade kommentarerna angående hur jordbruksreserven bäst bör användas när det gäller krisstöd. De uppmanade även till läsning av jordbrukskommissionär Hansens nya vision för det europeiska jordbruket. Utan att nämna det på mötet men i visionen redovisas bland annat tankar kring jordbruksreserven syfte som är i linje med vad som framfördes på mötet.

På fråga svarade kommissionen att det bara de produktsektorer som nämns i förordningen som kan erhålla stöd eftersom dessa överensstämmer med sektorerna som redovisades i medlemsstaternas begäran om krisstöd.

Röstning – Alla närvarande 25 medlemsstater röstade för.

2. ELAN– ändringar i 2016/1239, 2020/761, 2020/1988

Även för dessa ändringsförslag till genomförandeförordningarna 2016/1239 (licenser) och 2020/761, 2020/1988 (tullkvoter) har kommissionens interna konsultationsrunda avslutats. Smärre ändringar som uppdateringar och tydliggörande för vad som gäller vid utfärdande av papperslicenser i de fall ELAN systemet är ur funktion.

3. Ändringsförslag till förordningarna 2020/761 och 2020/1988 för varor från Ryssland eller Belarus

Den nuvarande importen av vissa jordbruksprodukter till EU utgör ett beroende av Ryssland som, om det inte åtgärdas, skulle kunna försämra EU:s livsmedelsförsörjning och göra EU särskilt sårbar för olika åtgärder från Rysslands sida. För att förhindra att detta sker kommer en förordning, som förnärvarande diskuteras i TPC, att beslutas. Förordningen innehåller regler om att vissa produkter från Ryssland och Belarus utestängs från möjligheten till att importeras till EU inom tullkvotssystemet med låg eller ingen tull. Detta innebär i sin tur att följdändringar behöver ske i tullkvotsförordningarna 2020/761 och 2020/1988. Kommissionen har därför förberett ändringar som berör tullkvoter för spannmål, socker, vitlök, svamp, nötkött, mjölk, mejeriprodukter, ägg och fågelkött. Import av dessa och andra produkter till EU beläggs istället med en högre tull.